

2015. aasta inglise keele põhikooli lõpueksami tulemuste lühianalüüs

Tulenevalt haridusministri 2010. a 17. septembri määrusest nr 59 olid 2015. aasta kevadel toimunud põhikooli lõpueksamite eesmärgid järgmised:

- saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
- suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- teha otsus põhikooli lõpetamise kohta.

Inglise keele põhikooli lõpueksam kontrollib kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja rääkimisoskust ning keelepädevust. Eksam toetub riiklikule õppekavale ja Euroopa keeleõppe raamdokumendile ning vastab Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B1 kirjeldusele.

Inglise keele põhikooli lõpueksam koosneb kirjalikust osast (kuulamine, lugemine, kirjutamine) ja suulisest osast (rääkimine). Õpilastel on võimalik saada kuulamisosa eest maksimaalselt 25 punkti, lugemisosa eest 30 punkti, kirjutamisosa eest 25 punkti ning suulise osa eest 20 punkti. Seega on õpilasel võimalik saada inglise keele põhikooli lõpueksamil maksimaalselt 100 punkti.

Tabel 1. Inglise keele põhikooli lõpueksami osad

Eksamiosa	Ülesannete hulk	Üksikküsimuste hulk	Kestus	Maksimumpunktid
Kuulamine	4	25	30 min	25
Lugemine	4	30	60 min	30
Kirjutamine	2	2	45 min	25
Suuline osa	2	2	15 min	20

Inglise keele põhikooli lõpueksami töid hindab lõpueksamikomisjon, lähtudes lõpueksamit ettevalmistava komisjoni koostatud hindamisjuhendist. Kuulamis- ja lugemisosa ülesandeid hinnatakse võtme järgi.

Kuulamis- ja lugemisosa iga üksikküsimuse kaal on 1 punkt. Kirjutamise hindamiseks kasutatakse vastavaid hindamisskaalasid. Kirjutamisosa esimese ülesande eest on võimalik saada maksimaalselt 9 punkti ja teise ülesande eest maksimaalselt 16 punkti. Rääkimisosa hindamiseks kasutatakse vastavat hindamisskaalat. Rääkimisosa hindamiskriteeriumid on jagatud nelja aspekti vahel: ülesande täitmine, sõnavara, grammatika ning hääldus ja soravus. Iga aspekti eest on võimalik saada 0–5 punkti.

Üldandmed

Inglise keele põhikooli lõpueksami valis tänavu 3890 õpilast. Analüüs valmis 1335 õpilase eksamitööde põhjal. Tabelis 2 on näha viimase viie aasta inglise keele põhikooli lõpueksami üldandmed.

Tabel 2. Inglise keele põhikooli lõpueksami üldstatistika 2011–2015

Aasta	Valimi suurus	Maksimaalne tulemus	Minimaalne tulemus	Keskmine tulemus	Keskmine sooritus %	Keskmine hinne
2011	992	75	31	64,2	85,5	4,4
2012	975	74	20	58,5	78,0	4,0
2013	986	75	21	64,7	86,3	4,4
2014	1078	100	20	88,2	88,2	4,5
2015	1335	100	20	86,1	86,1	4,4

2015. aasta inglise keele lõpueksami keskmine tulemus oli 86,1 punkti ja sooritusprotsent 86,1. Kõige madalam saadud tulemus oli 20 ja maksimaalne 100 punkti. Keskmine eksamihinne oli 2015. aasta eksamil 4,4. 2015. aasta keskmine tulemus on eelmise aasta keskmisest tulemusest veidi madalam.

Tabel 3. Inglise keele lõpueksami tulemused soo järgi aastal 2015

	Hulk	Hulk (%)	Keskmine (%)	Miinumum	Maksimum	St. hälve
Poiss	748	56,0	85,1	20	100	12,1
Tüdruk	587	44,0	87,5	50	100	10,5
Kokku	1335	100	86,1	20	100	11,5

Valimis oli 56% poisse ja 44% tüdrukuid. Tabelist 3 on näha, et sarnaselt eelmiste aastatega sooritasid tüdrukud eksami poistest veidi paremini: poiste keskmine tulemus punktides ning sooritusprotsentides oli 85,1 ja tüdrukul 87,5.

Tabel 4. Eksaminandide aasta- ja eksamihinnete keskmised aastal 2015

	Hulk	Aastahinnete keskmine	Eksamihinnete keskmine
Poiss	748	4,3	4,4
Tüdruk	587	4,5	4,5
Kokku	1335	4,4	4,4

Tabel 4 näitab, et sarnaselt eelmiste aastatega on tüdrukute inglise keele eksami- ja ka aastahinded põhikoolis veidi kõrgemad kui poistel. 2015. aastal inglise keele põhikooli lõpueksami sooritanud õpilaste keskmine aastahinne inglise keeles oli 4,4 (2014. a samuti 4,4), kusjuures poistel oli keskmine aastahinne 4,3 ja tüdrukutel 4,5 (2014. a vastavalt 4,2 ja 4,5). Poiste keskmine eksamihinne oli 4,4 ja tüdrukutel 4,5.

Valimisse sattunud õpilastest sooritas eksami mitterahuldavale hindele 6 eksaminandi. Suurem osa õpilastest sooritas eksami hindele 5. Valimi statistiline analüüs näitas, et hindele 4–5 sooritas eksami 85,6% õpilastest (2014. a – 90,8%) ja positiivse hinde sai 99,6% (2014. a – 99,8%) õpilastest. Seega sai mitterahuldava hinde 0,4% (2014. a – 0,2%) eksaminandidest.

Tabelis 5 on näha tulemuste jagunemine maakonniti.

Tabel 5. Eksami tulemused maakonniti

	Sooritajaid	Sooritajaid (%)	Keskmine (%)	Min	Max	St. hälve
Harjumaa	506	37,9	86,4	40	100	11,2
Hiiumaa	10	0,7	86,3	69	96	7,2
Ida-Virumaa	162	12,1	82,0	40	100	12,8
Jõgevamaa	53	4,0	90,2	63	100	7,3
Järvamaa	43	3,2	82,9	56	99	10,3
Lääne-Virumaa	70	5,2	87,0	46	100	11,2
Läänemaa	33	2,5	86,9	63	100	10,2
Põlvamaa	37	2,8	89,6	75	100	7,9
Pärnumaa	107	8,0	85,3	39	100	13,0
Raplamaa	38	2,8	88,6	62	99	8,7
Saaremaa	33	2,5	90,5	62	100	8,6
Tartumaa	128	9,6	85,8	20	100	12,7
Valgamaa	30	2,2	84,6	40	99	14,8
Viljandimaa	48	3,6	86,7	61	100	10,6
Võrumaa	35	2,6	89,1	64	100	9,3
Muu	2	0,1	92,5	91	94	2,1
Kokku	1335	100,00	86,1	20	100	11,5

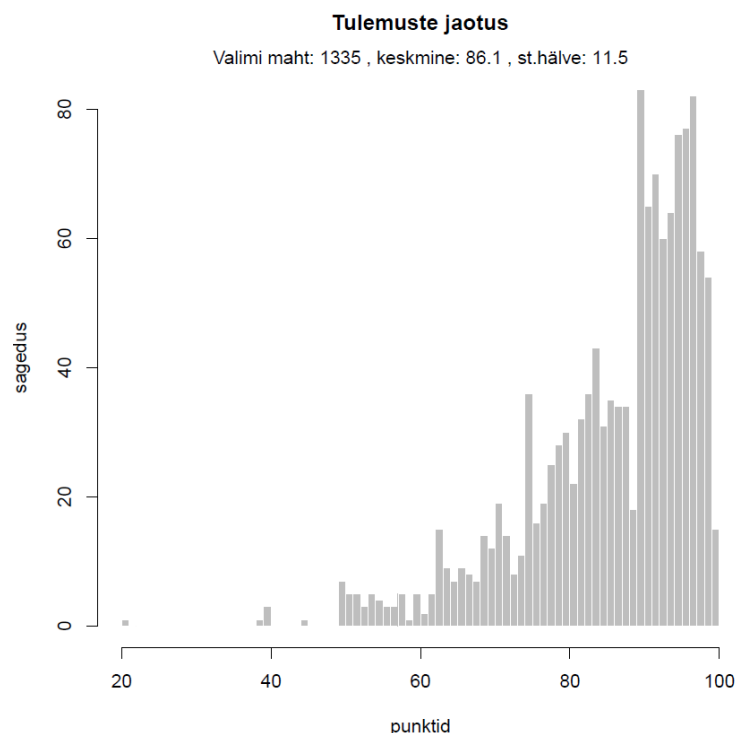
Tabelis 5 on näha, et maakonniti varieerub eksaminandide hulk suhteliselt palju. Kuna 2015. aasta põhikooli eksami statistika põhineb veidi vähem kui ühel kolmandikul kogu eksaminandide hulgast, oleks tabeli põhjal pingeridade koostamine ja kaugeleulatuvate järelduste tegemine eri maakondade õpilaste tulemuste kohta võrdlemisi meelevaldne.

Tabelis 6 kõrvutatakse inglise keele põhikooli lõpueksami sooritusi eesti, vene ja mitme õppekeele koolides.

Tabel 6. Eksaminandide tulemused õppekeele järgi

	Sooritajaid	Sooritajaid (%)	Keskm (%)	Miinimum	Maksimum	St. hälve
eesti	962	72,1	88,1	40	100	10,2
vene	302	22,6	80,5	20	100	13,6
keelekümbelus	71	5,3	83,8	53	100	11,0
Kokku	1335	100,0	86,15	20	100	11,5

Tabelis on näha, et eesti õppekeele koolide õpilaste tulemused olid kõrgemad kui vene ja keelekümbelusega koolides. Selle põhjuseks on asjaolu, et üldjuhul on eesti õppekeele koolides inglise keele tunde rohkem ning vene õppekeele koolides pole inglise keel esimeseks võõrkeeleks.

Graafik 1. Tulemuste jaotus

Graafik 1 annab ülevaate 2015. aasta inglise keele põhikooli lõpueksami tulemuste jaotusest.

Sarnaselt eelmiste aastatega hakkab graafikust silma, et neid õpilasi, kes said 75 või 90 punkti, on üllatavalt palju. Põhjus peitub ilmselt selles, et hinnete 4 ja 5 punktipiirid jooksid just nende kohtade pealt.

Nii võib teha loogilise järelduse, et kui õpilase hinne jääb napilt kahe hinde piirile, leitakse üldiselt see puuduv punkt, mis hinnet tõstaks.

Eksamiosade analüüs

2015. aastal järgis põhikooli lõpueksam integreeritud osaoskuste loogikat, eksam koosnes neljast osast: kirjutamine, kuulamine, lugemine ja suuline osa. Varasem keele struktuuride osa on integreeritud lugemisosaga.

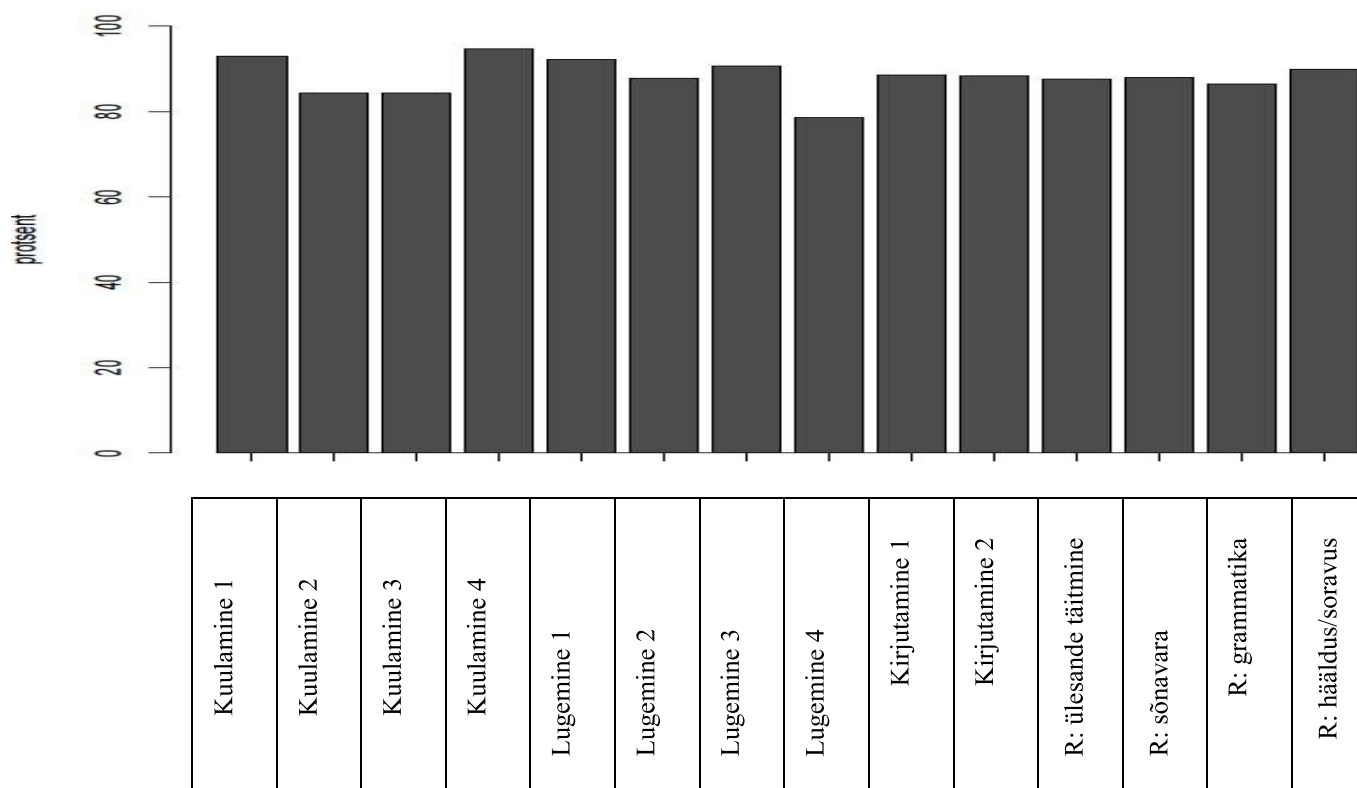
Tabelis 7 antakse eksamitulemustest ülevaade eksamiosade kaupa.

Tabel 7. 2015. aasta inglise keele lõpueksami põhinäitajad osade kaupa

	Kuulamine	Lugemine	Kirjutamine	Rääkimine
Punkte	25	30	25	20
Keskmine tulemus	20,4	25,6	22,1	18,0
Keskmine sooritus %	81,6	85,5	88,4	89,8
Miinimum	3	6	0	0
Maksimum	25	30	25	20
Standardhälve	4,3	4,1	3,2	2,5

Tabelist 7 on näha, et kõikide eksamiosade tulemused olid võrdlemisi kõrged ning kõige rohkem valmistas õpilastele sel aastal raskusi kuulamisos (keskmine sooritusprotsent 81,6). 2014. aastal oli just kuulamisos kõige kõrgema sooritusprotsendiga. 2015. aastal saadi parimad tulemused rääkimises (keskmine sooritusprotsent 89,8).

Graafik 2 annab ülevaate ülesannete keskmistest sooritusprotsentidest.

Graafik 2. Eksami ülesannete sooritusprotsendid

Graafikult 2 on näha, et kõige enam valmistasid õpilastele raskusi kuulamisosa 1. ja kuulamisosa 4. ülesanne. Rääkimisosas kaotasid õpilased kõige rohkem punkte grammatika aspekti alt.

Kuulamine

Kuulamisosa keskmine tulemus oli 20,4 punkti võimalikust 25 punktist ja sooritusprotsent 81,6, mis on madalam 2014. aasta keskmisest tulemusest (89,4%).

Õpilaste kuulamisoskust kontrolliti nelja ülesandega, millest esimeses kuulasid õpilased ülevaateid erinevate inimeste arvamustest moeajakirjade kohta ja pidid lahendama sobitusülesande. Teine ülesanne oli avatud vastusega ülesanne, mis põhines intervjuul tuntud viiuldajaga. Kolmas ülesanne oli valikvastustega ülesanne, mis rääkis kuulsast naispiloodist. Neljas ülesanne oli avatud vastusega ülesanne, milles kooliõpilane Logan rääkis õnnest. Esimese ülesande keskmine tulemus oli 3,5 punkti 4 võimalikust ehk 88,3%, teisel 5,3 punkti 7 võimalikust ehk 75,7%, kolmandal 5,5 punkti 7 võimalikust ehk 78,5% ja neljandal 6,1 punkti 7 võimalikust ehk 86,9%.

Avatud vastustega kuulamisülesannetes ei hinnatud sõnade õigekirja ja õigeks vastuseks loeti iga variant, mis andis edasi vastava mõtte. Kui sõna oli õigekirjavigade tõttu loetamatu, arusaamatu või muutnud oma algset tähendust, loeti vastus valeks ja õpilane kaotas konkreetse punkti.

Lugemine

Lugemisosa keskmine punktisumma oli 25,6 võimalikust 30 punktist ja keskmine sooritusprotsent 85,5. Eelmisel, 2014. aasta eksamil oli lugemisosa keskmine sooritusprotsent 87,1%, seega olid tänavuse lugemisosa näitajad veidi madalamad. Õpilaste lugemisoskust kontrolliti nelja ülesandega. Esimene oli sobitusülesanne mägironimisest ning teine ülesanne oli valikvastustega ülesanne, mis rääkis mobiiltelefonide kasutamisest koolis. Kolmanda ülesande teemaks olid teismelised ettevõtjad ning õpilastel tuli sobitada erinevad väited isiku kirjeldustega, neljas ülesanne aga oli vormimoodustusülesanne, mis rääkis Uus-Meremaast.

Esimese ülesande keskmine tulemus oli 5,5 punkti 6 võimalikust ehk 92,3%, teisel 6,2 punkti 7 võimalikust ehk 87,9%, kolmandal 8,1 punkti 9 võimalikust ehk 89,5% ja neljandal 5,9 punkti 8 võimalikust ehk 73,6%.

Sarnaselt 2014. aasta eksamiga ei olnud eksamitöös eraldi ülesandeid keele struktuuride kohta ja vastavad ülesanded olid integreeritud lugemisosasse.

Kirjutamine

Kirjutamisosa keskmine punktisumma oli 22,1 ja keskmine sooritusprotsent 88,4. Eelmise, 2014. aasta tulemused olid täpselt samad.

Õpilaste kirjutamisoskust kontrolliti kahe ülesandega: kirjelduse ja sõbrale kirja kirjutamisega. Kirjelduse keskmine tulemus oli 8 punkti 9 võimalikust ehk 88,8% ja kirja puhul 14,1 punkti 16 võimalikust ehk 88,3%. Eelmisel aastal olid sooritusprotsendid vastavalt 88,5 ja 88,4.

Ülesanne 1

Kirjelduse eest oli eksaminandidel võimalik saada üheksa punkti. Õpilasel tuli lühidalt kirjeldada midagi, mida ta hiljuti tegi ning mille üle ta oli uhke, andes ülevaate, mis see oli, kus ja millal see toimus ning miks ta selle üle uhkust tundis. Esimese ülesande hindamisel kasutati hindamisskaalat, mis hõlmab kolme aspekti: ülesande täitmine, sõnavara ja grammatika. Enim valmistas õpilastele probleeme kirjelduse

ülesehitus. Kuigi antud ülesanne ei nõua tekstilõikude kasutamist, peaks tekst siiski olema loogiliselt struktureeritud. Erinevate koolide õpilaste töid läbi vaadates torkas silma, et hindamise rangus/leebus varieerus kooliti märkimisväärselt.

Ülesanne 2

Põhikooli inglise keele eksamil juba traditsiooniks kujunenud kirjas inglise keelt kõnelevale kirjasõbrale tuli õpilasel keskenduda kolmele aspektile. Juhises oli ette antud, et õpilase Inglismaal elav sõber Pat kaalub 16-aastaselt koolist lahkumist. Eksaminandil tuli kirjutada kiri Patile, kus ta küsib, miks sõbral sellised plaanid on, kommenteerib tema otsust ning räägib enda plaanidest. Teise ülesande hindamisel kasutati hindamisskaalat, mis hõlmas nelja aspekti: ülesande täitmine, teksti ülesehitus, sõnavara ning grammatika. Tüüpilisemaks kitsaskohaks oli kirja ülesehitus, kus nii mõnelgi juhul puudusid sissejuhatuse ja/või kokkuvõtte. Töid analüüsides hakkas jällegi silma, et erinevates koolides hinnati õpilasi väga erinevalt – mõnel juhul väga rangelt, mõnel juhul aga ülimalt leebelt, mis tähendab, et hindamisskaalat tõlgendatakse erinevalt.

Rääkimisosa

Eksami suulise osa keskmine saadud punktisumma oli 18 ja sooritusprotsent 89,8. Võrdlusena võib välja tuua, et 2014. aastal oli keskmine sooritusprotsent 88%.

Kõnelemisostkust kontrolliti pildi kirjeldamise, küsimustele vastamise ja lühikese rollimängu abil. Suulist osa hinnati hindamisskaala alusel. Hinnatavad aspektid olid ülesande täitmine, sõnavara, grammatika ja hääldus/soravus. Kõigil aspektidel oli võrdne osakaal (maksimaalselt 5 punkti). Kõige kõrgemate tulemustega aspektideks olid hääldus/soravus ning raskeimaks osutus grammatika.

Õpetajate tagasiside

Õpetajate tagasisidest ilmnes, et üldiselt pidasid õpetajad eksamitööd heaks ja raskusastmelt 9. klassi õpilastele sobivaks ning õppekavale ja B1-tasemele vastavaks. Märgitakse, et eksamihinne vastas üldjuhul aastahindele ning eksam oli enamikule õpilastest jõukohane. Õpetajatele meeldis jätkuvalt eksami formaat ning asjaolu, et maksimaalne punktisumma oli 100, mis muutis eksami punktide arvestuse lihtsamaks ning eksami enda sarnasemaks riigieksami formaadiga.

Kuulamisosa juures toodi välja, et üldjuhul olid tekstid arusaadavad. Mõnel juhul mainiti, et CD-de kvaliteet ei olnud rahuldav ning mõni õpetaja pidas kuulamistekstides kasutusel olnud erinevaid hääldusi

ja aktsente raskesti jälgitavateks. Mitmed õpetajad tõid välja, et 1. ülesanne valmistas raskusi, kuid statistika järgi oli nimetatud ülesanne kõrgeima sooritusprotsendiga ja raskeimaks osutus hoopis 2. ülesanne. Lugemisosa kohta öeldi, et tekstid olid õpilastele huvitavad, mitmekesised ning eakohased, ent nõudsid siiski süvenemist. Enamasti arvati, et lugemisosa ülesanded olid sobiva raskusastmega. Kirjutamisosa kohta märgiti, et ülesanded olid elulised ja võimaldasid rääkida oma tulevikuplaanidest.

Rääkimisosaga jäid õpetajad rahule, samuti leiti, et hindamisskaalad olid ülevaatlikud ning võimaldasid õpilasi adekvaatselt hinnata.

Kokkuvõtteks

Inglise keele põhikooli 2015. aasta lõpueksami struktuur järgis 2014. aasta ülesehitust. Kuigi põhikooli 2015. aasta lõpueksami keskmine sooritusprotsent oli eelmise aastaga võrreldes veidi madalam, mahtusid tulemused traditsioonilistesse piiridesse.

Kindlasti on endiselt oluline tagada õpetajatele piisav eksamialane koolitus, et hindamist standardiseerida ja ühtlustada erinevate hindajate skaalade tõlgendusi ning tagada ühtsematel alustel hinnatud eksamitööd. Käesoleval õppeaastal on plaanis läbi viia põhikooliastme inglise keele õpetajatele suunatud eksamiseminare Tallinnas ja Tartus, kus jätkatakse eksamiformaadi ning hindamisskaalade tutvustamisega. Samuti on õpetajatel võimalik õpilaste ettevalmistamiseks kasutada Innove kodulehel leitavaid varasemate aastate eksamitöid.

Kaia Norberg

SA Innove, inglise keele peaspetsialist